

DE RERVM NATVRA I

augmine vel grandi vel parvo denique, dum sit, 435 [434]
 corporis augebit numerum summamque sequetur.
 sin intactile erit, nulla de parte quod ullam
 rem prohibere queat per se transire meantem,
 scilicet hoc id erit, vacuum quod inane vocamus.
 praeterea per se quodcumque erit, aut faciet quid 440
 aut aliis fungi debebit agentibus ipsum
 aut erit ut possint in eo res esse gerique.
 at facere et fungi sine corpore nulla potest res
 nec praebere locum porro nisi inane vacansque.
 ergo praeter inane et corpora tertia per se 445
 nulla potest rerum in numero natura relinqui,
 nec quae sub sensus cadat ullo tempore nostros
 nec ratione animi quam quisquam possit apisci.

Nam quaecumque cluent, aut his coniuncta duabus
 rebus ea invenies aut horum eventa videbis. 450
 coniunctum est id quod nusquam sine perinitiali
 discidio potis est seiungi seque gregari,
 pondus uti saxi, calor ignis, liquor aquae,
 tactus corporibus cunctis, intactus inani.
 servitium contra paupertas divitiaeque, 455
 libertas bellum concordia, cetera quorum
 adventu manet incolumis natura abituque,
 haec soliti sumus, ut par est, eventa vocare.
 tempus item per se non est, sed rebus ab ipsis
 consequitur sensus, transactum quid sit in aevo, 460
 tum quae res instet, quid porro deinde sequatur.
 nec per se quemquam tempus sentire fatendumst
 semotum ab rerum motu placidaque quiete.
 denique Tyndaridem raptam belloque subactas
 Troiugenas gentis cum dicunt esse, videndumst 465